

Fizikai Szemle

MAGYAR FIZIKAI FOLYÓIRAT

A Matematikai és Természettudományi Értesítőt az Akadémia 1882-ben indította
A Matematikai és Fizikai Lapokat Eötvös Loránd 1891-ben alapította

SZERKESZTŐSÉG:

Felelős szerkesztő: Iglói Ferenc főszerkesztő

Olvasószerkesztő: Bodrog Zoltán

Technikai szerkesztő: Hock Gábor

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG:

Asbóth János, Biró László Péter, Csengeri Kamilla, Czitrovszky Aladár, Gyürky György, Horváth Dezső, Horváth Gábor, Járai-Szabó Ferenc, Kiss Ádám, Kopasz Katalin, Néda Zoltán, Ormos Pál, Pálfalvi László, Pásztor Gabriella, Sándor Bulcsú, Simon Ferenc, Simon Péter, Sódor Ádám, Sükösd Csaba, Szabó Gábor, Takács Gábor, Trócsányi Zoltán, Ujvári Sándor

A beküldött tudományos, ismeretterjesztő és fizikatanítási cikkek a Szerkesztőbizottság, illetve az általa felkért, a témában elismert szakértő jóváhagyó véleménye után jelenhetnek meg.

Kiadja és terjeszti az Eötvös Loránd Fizikai Társulat,
1092 Budapest, Ráday utca 18. földszint III.

Telefon/fax: (1) 201-8682

Felelős kiadó: Groma István főtítkár

A Társulat és a folyóirat honlapja:

<http://fizikaiszemle.elft.hu>,

e-postacíme: elft@elft.hu

A folyóirat szerkesztőségi e-mail címe:

fsz_szerkesztok@elft.hu. A lapba szánt írásokat erre a címre kérjük. Kéziratokat nem őrzi meg és nem küldünk vissza. A szerzőknek tiszteletpéldányt küldünk.

Nyomdai előkészítés: Hock Gábor. *Nyomdai munkálatok:* OOK-PRESS Kft., *felelős vezető:*

Szathmáry Attila ügyvezető igazgató.

Előfizethető a Társulatnál vagy postautalványon a 10200830-32310274-00000000 számú egyszámlán.

Az egyes számok ára: 1800,- Ft (a dupla számoké 3600,- Ft) + postaköltség.

HU ISSN 0015-3257 (nyomtatott)

HU ISSN 1588-0540 (online)

A lapot az MTA Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT) archiválja

A címlapon:

A V838 Monocerotis csillag képe

[NASA, ESA, and The Hubble Heritage Team
(AURA/STScI)]

TARTALOM

CSILLAGÁSZATI SZÁM

Vendégszerkesztő: Sódor Ádám

Sódor Ádám: Mindig napirenden: a csillagászat 145

Bebesi Zsófia, Gabányi Krisztina, Gálik Barbara, Juhász Antal, Forgácsné Dajka

Emese: A plazmafizikai folyamatokra visszavezethető rádiósugárzás észlelhetősége az exobolygók környezetében I. 146

Az exobolygók fizikájának alaposabb megismeréséhez felhasználhatjuk a Naprendszerünkben megszerzett tudást is, feltételezve, hogy az exobolygók és gazdacsillagaik, illetve holdjaik közötti kölcsönhatások esetében Naprendszerünkkel valódi párhuzamok vonhatók.

Könyves-Tóth Réka: Szupernóva-észlelések a Piszkéstetői Observatórium 80 cm-es robottávcsövével 153

A Konkoly-Thege Miklós Csillagászati Intézet Piszkéstetői Observatóriumában működnek az ország legnagyobb távcsövei. Ezek közül a legújabb a 80 cm-es tükörátmérőjű RC-80 távcső, aminek fő profilja szupernóvák megfigyelése.

Szécsi Dorottya: Nagy tömegű csillagok 1D szimulálása: mi okozza a különbségeket a modellekben? 160

A Napnál legalább 40-szer nagyobb tömegű csillagok modellezése jelenleg még komoly nehézséget jelent. Az egyik fontos kérdés, hogy hogy mi történik ezekkel a csillagokkal, ha a sugárzási nyomás meghaladja a gravitáció összetartó erejét.

Ujfaludi László: Az egri Főegyházmezei Könyvtár csillagászati könyvei 164
Eszterházy Károly egri püspök a 18. század második felében a frissen alapított egri egyetem épületében, a Liceumban könyvtárat és csillagásztornyot is kialakított. Ez a cikk a könyvtár történelmi csillagászati könyveiből válogat.

A FIZIKA TANÍTÁSA

Ollé Hajnalka, Kovács Tamás: Numerikus módszerek a középiskolában?

Igen, lehetséges! Exobolygók mozgásának modellezése 171

Ennek a tananyagnak a célja, hogy a diákok megismerjék a numerikus módszerek alkalmazását, és felismerjék a tényt, hogy ezek ugyan közelítő jellegűek, de mindenképpen eredményesen alkalmazhatók a kutatások, modellezések során.

MEGEMLÉKEZÉS

Szatmáry Károly (1956–2024) –

Emlékezés az SZTE csillagászsprofesszorára 177

Kiss László: Emlékszilánkok Szatmáry Károlyról és az 1990-es évekről 179

ASTRONOMY ISSUE

Á. Sódor: Always on the agenda: Astronomy

Zs. Bebesi, K. Gabányi, B. Gálik, A. Juhász, E. Forgácsné Dajka: Detectability of radio emissions due to plasma physics processes in the environments of exoplanets I.

R. Könyves-Tóth: Supernova observations using the 80 cm robotic telescope at the Piszkéstető Observatory

D. Szécsi: Massive stars from various simulations: why so different?

L. Ujfaludi: Astronomy books from the Archdiocese of Eger Library

TEACHING PHYSICS

H. Ollé, T. Kovács: Numerical methods in high school? Yes, it is possible!

Modeling the motion of exoplanets

COMMEMORATION

T. Szalai, Gy. Szabó M., P. Székely: Dr. Károly Szatmáry (1956–2024) –

Remembering the professor of astronomy at the University of Szeged

L. Kiss: Fragments of memories about Károly Szatmáry and the 1990s

A jelen szám színes nyomtatását a HUN-REN Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont támogatta.

Fizikai Szemle
MAGYAR FIZIKAI FOLYÓIRAT

megjelenését támogatják:

KULTURÁLIS ÉS
INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

Nemzeti Kulturális Alap

